

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

BOSBEEK – SCHORHEIDE EN KERSDONK

WILLEBROEK

STATUS/VERSIE: Goedgekeurd door Vlaamse Regering dd 14/1/2014

LEESWIJZER

Op 24 januari 2014 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Onderhavige fiche beschrijft voor het signaalgebied in kwestie de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied.

Hoofdstuk 2 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 3 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2013/1, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 4 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 januari 2014 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 januari 2014 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- [Fiche signaalgebied zoals goedgekeurd op het bekkenbestuur van het Benedenscheldebekken dd. 07/11/2011](#)

1 Situering¹

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Willebroek (Tisselt)

Provincie(s): Antwerpen

Bekken: Benedenscheldebekken

Betrokken waterlopen: Bosbeek/Zielbeek (2^e cat.) en Paalijkbeek (2^e cat.)

Huidige planologische bestemming:

Schorheide: woonuitbreidingsgebied, woongeheid

Kersdonk-noord: woongebied, gebied voor ambachtelijke bedrijven en kmo's en zone voor milieubelastende industrieën

Kersdonk-zuid: zone voor milieubelastende industrieën

Lopende initiatieven/beleidsintenties:

In functie van een aantal nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen langs de A12 (Willebroek-Zuid en Willebroek-Centraal) is de provincie een PRUP aan het opmaken. Hierin wordt o.m. een ontsluitingsweg voorzien tussen A12 en Kersdonk/Zeekanaal, deze zou het signaalgebied dwarsen.

In de omgeving van het signaalgebied te Kersdonk worden locaties voor de inplanting van windmolens onderzocht.

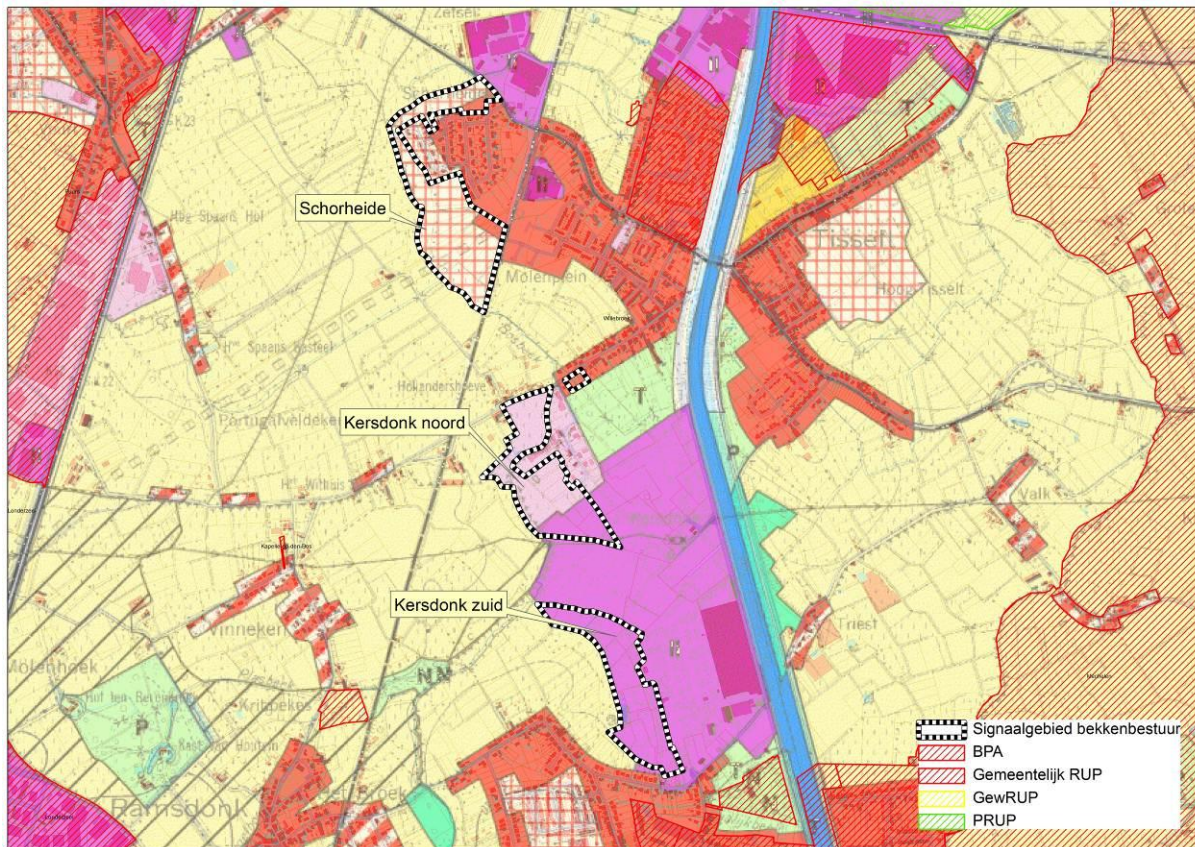
Globale beschrijving:

Het signaalgebied is gelegen in de gemeente Willebroek en grenst gedeeltelijk aan de gemeente Kapelle-op-den-Bos. Ten westen is het gebied begrensd door het agrarisch gebied tussen Tisselt en Breendonk, ten oosten door de woonkern van Tisselt en het industrieterrein Kersdonk.

Het signaalgebied kent een belangrijke overstromingsproblematiek en bestaat uit 3 delen: "Schorheide" op de recheroever van de Bosbeek (2^e cat) waarin de Motselaarloop (2e cat) uitmondt, "Kersdonk-Noord" langs de Bosbeek en "Kersdonk-Zuid" langsheen de Paalijkbeek (2^e cat).

---

¹ Een uitgebreide situering is terug te vinden in de fiche zoals goedgekeurd door het bekkenbestuur. Belangrijke vervolgstappen die sinds het finaliseren van de fiche door het bekkenbestuur genomen zijn, worden in voorliggend document weergegeven.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms, versie 1.3.0. (juli 2013-CIW WG VRW). Kleine Struisbeek – Kleine Doornstraat is het noordelijk gelegen signaalgebied. Benedenvliet – Ijsselaar is het zuidelijk gelegen signaalgebied.

1.2 Overstromingsgevaar

1.2.1 OVERSTROMINGSRICHTLIJN²

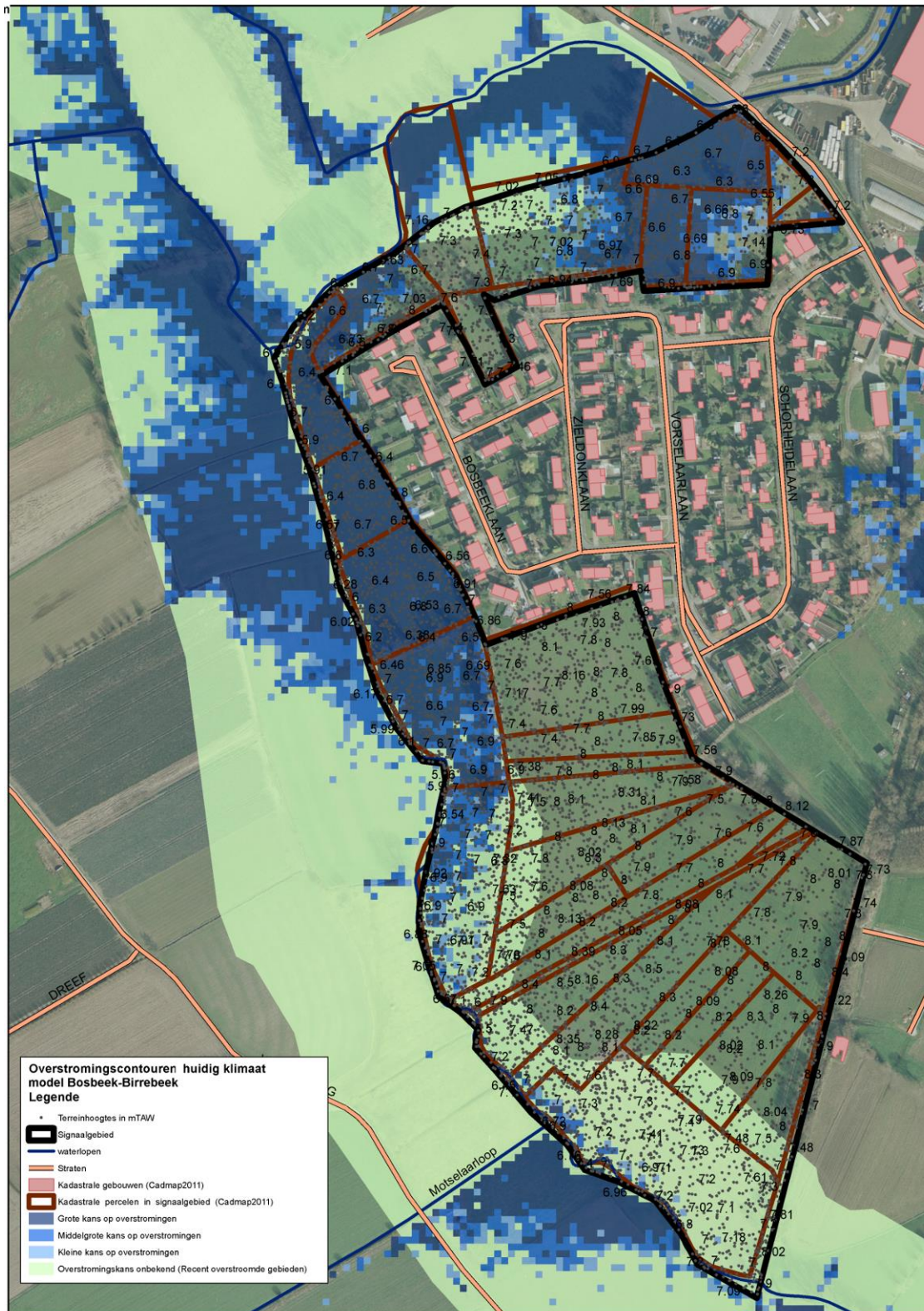
In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) zijn overstromingsgevaarkaarten in opmaak die voor definitieve goedkeuring zullen voorgelegd worden op de CIW van oktober 2013. Onderstaande kaarten betreffen de voorlopige kaarten, goedgekeurd op de CIW-vergadering van december 2012 en geven een inschatting van de overstromingskans onder huidige klimaatomstandigheden. Ze vormen een aanvulling of verfijning op de informatie die bij de opmaak van de fiches door de bekkenbesturen beschikbaar was.

De overstromingskansen klein, middelgroot en groot komen voor de Vlaamse waterlopen in alle bekkens bij benadering overeen met overstromingen met een terugkeerperiode van 10, 100 en 1000 jaar. Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven³. De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

² Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

³ gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

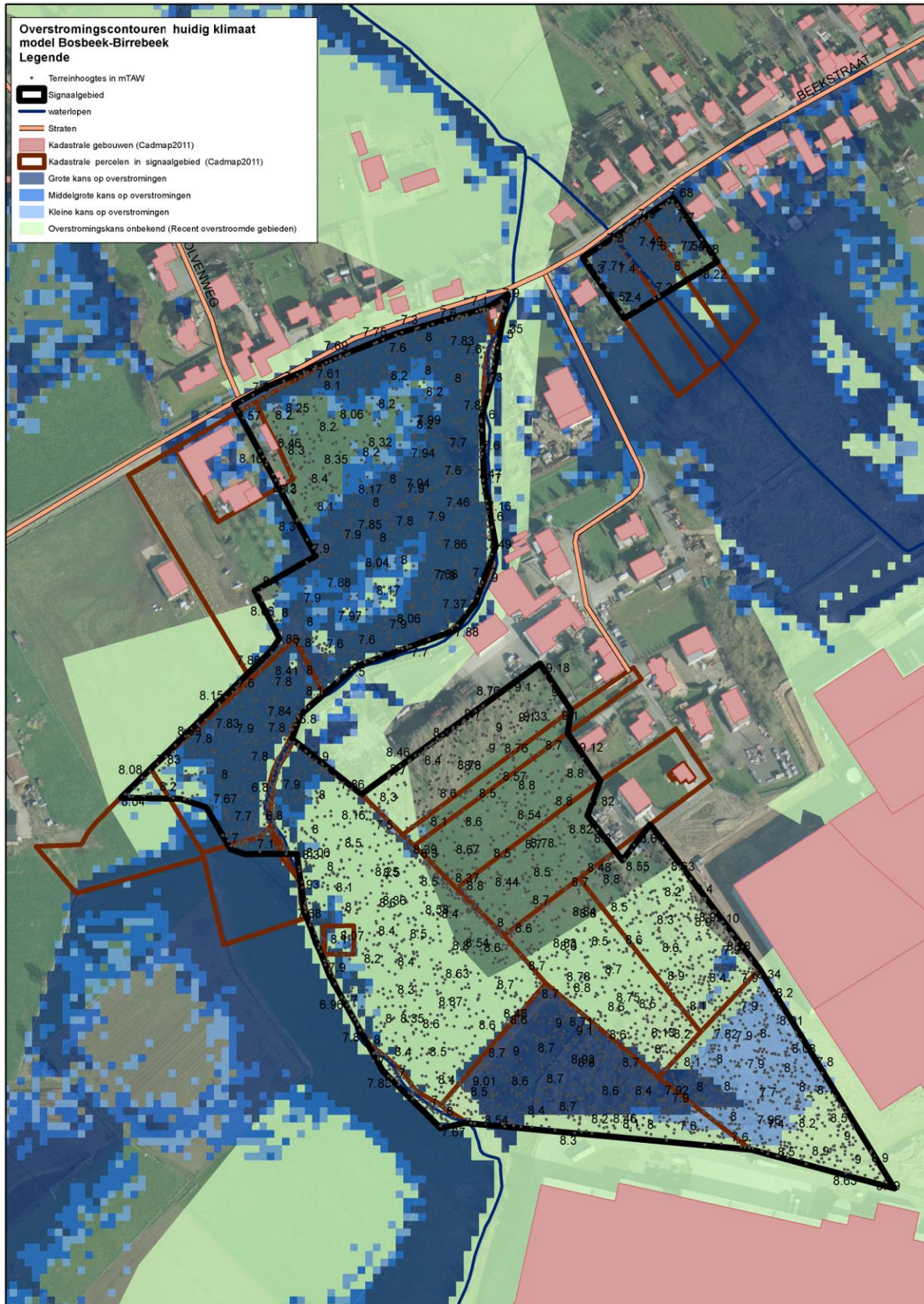

Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Deel Schorheide

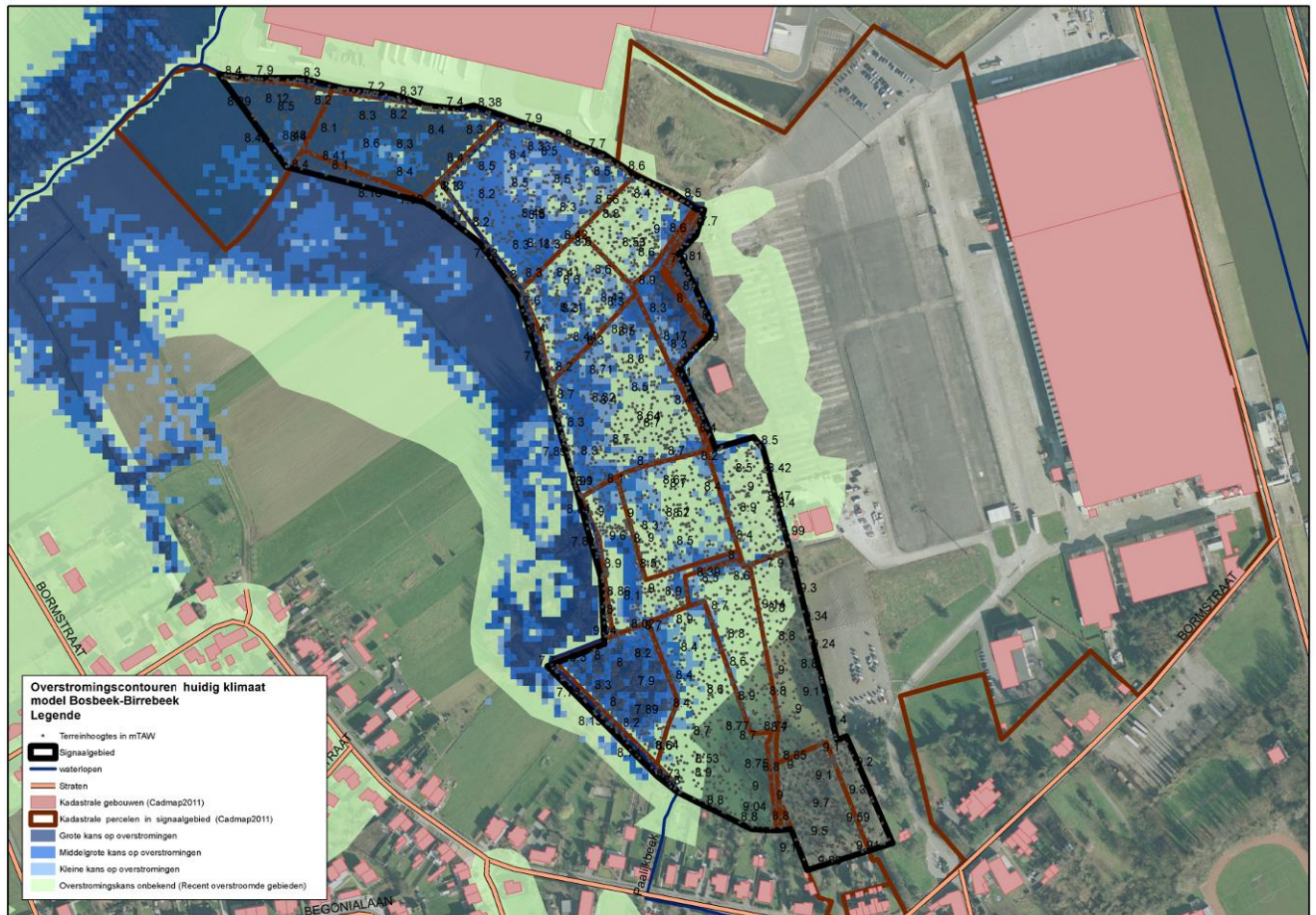

Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.
Deel Kersdonk noord

Signaalgebied gelegen buiten de ORL-overstromingsgevaarkaarten (voorlopige kaarten, commissie goedgekeurd op de CIW-vergadering van december 2012) of kaart van recent overstromde gebieden (ROG-kaart). Toetsing aan gemodelleerd overstromingsgevaarcontouren (provincie Antwerpen) met grote en middelgrote kans.

Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Deel Kersdonk zuid

1.2.2 KLIMAAT-TOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW⁴ en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Geen klimaatprojectie beschikbaar.

⁴ "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

2 Overlegvergadering lokale besturen (27/08/2013)

Aanwezig:

Robin De Smedt, Anke Knapen, Bram Van Ballaer – Ruimte Vlaanderen

Bram Vogels, Neel Devroede – VMM

Sofie Herman – CIW secretariaat

Evelien De Vylder – Bekkenssecretariaat Benedenscheldebekken

Tine Van Hoof, Bart Aubroeck – Provinciebestuur Antwerpen

Tom Pintens, Bob Dumez, - Gemeentebestuur Willebroek

Schorheide

Gemeente maakt melding van een goedgekeurde verkaveling in het woongebied (noordoostelijke driehoek) en van een perceel in woongebied, ingesloten door bebouwing dat niet meteen een overstromingsproblematiek lijkt te kennen (langs buurtweg).

De percelen binnen de goedgekeurde verkaveling worden uit planningsproces gelaten, voor overige percelen die toch een hoge overstromingskans kennen geldt bewarend beleid tot gemeente RUP opmaakt. De gemeente wil wel initiatiefnemer zijn voor dit planningsproces.

Kersdonk:

De provincie staat achter de geformuleerde ontwikkelingsopties en wil dit meenemen in het lopend planningsproces voor de ontsluitingsweg A12-Kersdonk en daaraan gekoppelde bedrijvigheid.

De provincie stelt dat de aanpak van dit signaalgebied in theorie een gemeentelijke bevoegdheid is, maar dat de provincie op dit moment bezig is met de opmaak van bovenvermeld PRUP. De provincie Antwerpen geeft mee dat de opmaak van dit PRUP afhankelijk is van diverse factoren (realisatie knooppunt Londerzeel, opmaak PRUP door Vlaams Brabant voor die delen van de wegenis die op grondgebied Londerzeel). Deze processen hebben sowieso een impact op de planning van de PRUP's.

De gemeente geeft aan dat indien het provinciaal planningsproces niet doorgaat, zij zelf een initiatief nemen voor de ontsluiting (in samenwerking met Kapelle-op-den-Bos en voor hetzelfde tracé). Het lijkt logisch dat de waterproblematiek hierbij dan wordt meegenomen maar de gemeente wenst dit nog te onderzoeken. De subsidiëring van planschade is voor hen essentieel voor het al dan niet nemen van een initiatief aangezien er een aantal percelen aan een uitgeruste weg liggen.

Gemeente maakt melding van 2 geplande windturbines net buiten het signaalgebied die niet meteen lijken te interfereren met de startbeslissing en eventuele uitbreidingswensen van Eternit (onduidelijk of dit in signaalgebied gelegen is).

3 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

De keuze voor ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer is anders voor het deelgebied Schorheide, dan voor de twee deelgebieden Kersdonk noord en zuid.

3.1 Schorheide

C: nieuwe functionele invulling

- Noordelijk deel van het gebied, vnl. langs de Bosbeek, kent een hoge overstromingskans
- Voorzien als open ruimte in gemeentelijk structuurplan van Willebroek: waterberging
- In het zuidoostelijk deel waar geen overstromingskans gekarteerd is, gelegen tegen de oude spoorwegberm, komt vanuit het watersysteem wel in aanmerking voor ontwikkeling.
- De percelen in het woongebied in het noordoosten van het signaalgebied waarvoor een verkavelingsvergunning werd verleend (5de afdeling sectie A 426S en 426R) kunnen behouden worden.

Instrument

RUP

Een planinitiatief voor het hele woonuitbreidingsgebied laat toe de begrenzing van de te vrijwaren zone langs de Bosbeek vast te leggen.

Initiatiefnemer

Gemeente

In het GRS is in de bindende bepalingen de opmaak van een RUP voor de vallei van de Bosbeek (RUP “Bosbeek en Zwarte Beek”) opgenomen.

3.2 Kersdonk

C: nieuwe functionele invulling

- Middelgrote tot hoge overstromingskans in aanzienlijk deel van gebied
- Mogelijkheden voor aanleg en/of ontsluiting van windmolens in of in de onmiddellijke omgeving van het signaalgebied kunnen gerealiseerd worden wanneer er geen schadelijk effect op het watersysteem optreedt.

Instrument

RUP

Een planinitiatief voor het hele gebied laat toe aan de hand van de overstromingsgevaarkaarten de begrenzing van de niet te ontwikkelen delen vast te leggen en verschillende ruimte aanspraken (ontsluitingsweg A12-Kersdonk en perspectief voor de nog niet ontwikkelde bedrijfsterreinen) op elkaar af te stemmen.

Initiatiefnemer

Provincie

Bij de opmaak van het PRUP voor een ontsluitingsweg A12-Kersdonk is het aangewezen dat de watergevoelige en niet-ontwikkelde bedrijfsterreinen worden meegenomen in dit planproces.

Gemeente

In geval de opmaak van het PRUP voor de ontsluitingsweg A12-Kersdonk niet zou doorgaan, neemt de gemeente het initiatief.

4 Conclusies signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusies signaalgebied

Een nieuwe functionele invulling van het gebied wordt voor WUG Schorheide gerealiseerd via een gemeentelijk RUP; voor Kersdonk noord en zuid via een provinciaal of gemeentelijk RUP, afhankelijk van de beslissing in het dossier van de ontsluitingsweg A12-Kersdonk.

In afwachting van de inwerkingtreding van dit RUP moet elke ontwikkeling van het gehele gebied in overeenstemming zijn met het algemene beoordelingskader van de omzendbrief.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 24/01/2014

De Vlaamse Regering beslist de gemeente mandateren om een RUP op te starten of een ander bewarend initiatief te nemen. In afwachting van een RUP worden de conclusies van de ontwerp-startbeslissing doorvertaald via een adequaat vergunningenbeleid (vb verkavelingsvergunning met aangepaste stedenbouwkundige voorschriften) of via een ander instrument.